

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

โดยทั่วไปการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐขึ้นมาก็เพื่อให้จัดทำบริการสาธารณะแทนรัฐ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นส่วนรวมแต่เนื่องจากหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล ดังนั้น จึงไม่อาจดำเนินกิจกรรมบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง แต่ต้องกระทำโดยทางเจ้าหน้าที่ของตน ซึ่งในการจัดทำบริการสาธารณะแทนหน่วยงานของรัฐและในนามของหน่วยงานของรัฐ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่สังกัดอยู่หรือหน่วยงานของรัฐอื่น และอาจเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐแห่งเดียวหรือหลายแห่งได้ โดยในส่วนกรณีที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่แล้วก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐนั้น หน่วยงานของรัฐสามารถออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ซึ่งขั้นตอนในการพิจารณาดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นจะถูกกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยระเบียบฉบับนี้จะเป็นระเบียบที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการ กรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ และความเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายนั้นตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นมา เพื่อให้ทราบว่า เจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือต่อบุคคลภายนอกหรือไม่ เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ หากเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่จำนวนค่าเสียหายเป็นเท่าใด ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนเจ้าหน้าที่แต่ละคนมีส่วนความรับผิดเป็นอย่างไร และความเสียหายที่เกิดขึ้นหน่วยงานของรัฐมีส่วนบกร่องด้วยหรือไม่แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาผู้เขียนพบว่าในการดำเนินการตามระเบียบฉบับนี้ยังมีปัญหาบางประการเกี่ยวกับการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ดังนี้

ประการแรก ปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

ตามที่ข้อ 17 วรรคสอง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 บัญญัติว่า “ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ” และเมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาตรวจสอบเสร็จแล้ว ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการตามข้อ 18 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้วให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง” บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการก่อนออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งหากหน่วยงานของรัฐฝ่าฝืนไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง คำสั่งที่ออกมาจะเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากการออกคำสั่งทางปกครองที่ออกไปโดยฝ่าฝืนวิธีพิจารณาในการออกคำสั่งทางปกครอง แต่อย่างไรก็ตามการที่บทบัญญัติข้อ 18 ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลังเท่านั้น โดยที่ผู้แต่งตั้งไม่สามารถพิจารณาออกคำสั่งเป็นอย่างอื่นนอกเหนือจากความเห็นของกระทรวงการคลัง ถือเป็นการบัญญัติกฎหมายที่มีลักษณะเป็นบทบังคับที่มีผลทำให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อออกคำสั่ง ทั้งที่เป็นหน่วยงานที่เริ่มดำเนินการสอบสวนมาตั้งแต่ต้นและเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการในขั้นสุดท้าย คือ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ซึ่งการบัญญัติกฎหมายลักษณะดังกล่าวอาจจะขัดต่อการหลักการพิจารณาที่ต้องมีการพิจารณาร่วมกันของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องมีการปรึกษาและหารือก่อนออกคำสั่งทางปกครอง

ประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับกรณีความไม่แน่ชัดว่าหน่วยงานใดคือหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จะมีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเพื่อมีคำสั่งสองหน่วยงาน คือ หน่วยงาน

ของรัฐที่ได้รับความเสียหายที่มีหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด และดำเนินการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กับกระทรวงการคลังที่มีหน้าที่ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนและให้ความเห็นประกอบสำนวนการสอบสวนเพื่อให้หน่วยงานผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ซึ่งจากการที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสองหน่วยงาน กรณีจึงเกิดปัญหาตามมาเกี่ยวกับความไม่แน่ชัดว่าหน่วยงานใดคือหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครอง กล่าวคือ จะถือว่าหน่วยงานผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและดำเนินการออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาออกคำสั่ง หรือจะถือว่ากระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจพิจารณา เนื่องจากในท้ายสุดหน่วยงานของรัฐที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอย่างไรเสียก็ต้องดำเนินการออกคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ตามข้อ 18 แห่งระเบียบดังกล่าว ความไม่แน่ชัดในเรื่องอำนาจของหน่วยงานผู้มีอำนาจในการพิจารณานี้ อาจก่อให้เกิดปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งตามมา คือ เจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งอาจเกิดความสับสนในอำนาจของผู้พิจารณาและมีคำสั่ง เช่น หากเจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งนี้ประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งจะต้องยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานใด จะยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือยื่นอุทธรณ์ต่อกระทรวงการคลัง เป็นต้น

ประการที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับกรณีการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานในการพิจารณาก่อนออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ในการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐเพื่อออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งทางปกครอง เนื่องจากคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นเป็นคำสั่งที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น ขั้นตอนและกระบวนการหนึ่งที่จะต้องดำเนินการก่อนออกคำสั่ง คือ การเปิดโอกาสให้คู่กรณีซึ่งในที่นี้คือเจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ชี้แจงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน โดยข้อ 15 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ได้กำหนดให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดต้องให้โอกาสเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหาย ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน แต่อย่างไรก็ตาม ในชั้นการพิจารณาของกระทรวงการคลังระเบียบฉบับดังกล่าวไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งได้มีโอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งพยานหลักฐานไว้โดยตรง มีการกำหนด

แต่เพียงว่าให้กระทรวงการคลังมีอำนาจตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และหากเห็นสมควร จะให้บุคคลใดส่งพยานหลักฐานหรือมาให้ถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณาเท่านั้น ดังนั้น จึงเป็น ปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งหากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นประสงค์ที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดง พยานหลักฐานของตนในชั้นการพิจารณาของกระทรวงการคลังจะกระทำได้หรือไม่ และต้อง ดำเนินการอย่างไร

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ปัญหาเกี่ยวกับกรณีความไม่แน่ชัดว่า หน่วยงานใดคือหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหม ทดแทน และปัญหาเกี่ยวกับกรณีการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานในการ พิจารณาออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ผู้เขียนขอเสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหา ดังนี้

(1) ปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อ 18 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของ เจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยเห็นควรให้ยกเลิกบทบัญญัติที่เป็นการบังคับให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนต้องดำเนินการออกคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และเสนอให้กำหนด หลักการใหม่ดังนี้ ควรกำหนดให้ผู้แต่งตั้งกรรมการสอบสวนสามารถดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้ในสองประการนี้

ประการที่หนึ่ง ให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนออกคำสั่งตามความเห็นของ กระทรวงการคลัง หากผู้แต่งตั้งกรรมการสอบสวนนั้นเห็นด้วยกับความเห็นของกระทรวงการคลัง กรณีนี้จะเป็นกรณีที่ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่าความเห็นของ กระทรวงการคลังเป็นไปในทางเดียวกับความเห็นของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จึงออก คำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลัง หรือ

ประการที่สอง ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนยังไม่ต้องออกคำสั่งตามความเห็นของ กระทรวงการคลังในทันที หากผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่เห็นด้วยกับความเห็นของ กระทรวงการคลัง แต่ให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง โดยนำความเห็นของกระทรวงการคลังนั้นมาประกอบการพิจารณาว่า ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนไม่เห็นด้วยในเรื่องใด ด้วยเหตุผลประการใดแล้วจึงมีคำสั่งออกมา ซึ่งการนำความเห็น

ของกระทรวงการคลังมาประกอบการพิจารณานี้จะเป็นสิ่งที่ถ่วงดุลการพิจารณาของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพราะจะทำให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนมีความละเอียดรอบคอบ และมีเหตุผลสนับสนุนหนักแน่นในการพิจารณา ถ้าหากมีความเห็นแตกต่างไปจากความเห็นของกระทรวงการคลังก็ต้องมีเหตุผลที่รับฟังได้ยิ่ง นอกจากนี้ควรเผยแพร่แสดงเหตุแห่งการไม่เห็นด้วยกับความเห็นกระทรวงการคลังให้ทราบ โดยจัดพิมพ์เหตุแห่งการไม่เห็นด้วยนี้ไว้ในเอกสารที่ประชาชนทั่วไปสามารถสืบค้นได้โดยง่าย หรืออาจเผยแพร่ทางเว็บไซต์ก็ได้

(2) ปัญหาเกี่ยวกับกรณีความไม่แน่ชัดว่าหน่วยงานใดคือหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จากการศึกษากฎหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศแล้ว ผู้เขียนเห็นว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องอำนาจของหน่วยงานในการพิจารณาออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ในส่วนของหน่วยงานผู้เสียหายที่มีหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและออกคำสั่ง โดยกำหนดให้มีสถานะที่ชัดเจนว่าเป็นหน่วยงานผู้มีอำนาจในการพิจารณาและออกคำสั่ง ส่วนกรณีของกระทรวงการคลังก็กำหนดให้ชัดเจนว่ามีสถานะเป็นเพียงหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาหารือ และมีหน้าที่ให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของหน่วยงานผู้ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น โดยให้กำหนดบทบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ดังนี้

“ในการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งให้ผู้แต่งตั้งเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน โดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้มีหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือและให้ความเห็นประกอบการพิจารณาเพื่อออกคำสั่ง”

ทั้งนี้การแก้ไขดังกล่าวจะทำให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของอำนาจของหน่วยงานในการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งทางปกครอง ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ที่ให้หน่วยงานที่มีอำนาจเท่านั้นที่จะดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองได้ และจะเป็นการสอดคล้องกับหลักการของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีในเรื่องกฎเกณฑ์เกี่ยวกับอำนาจของหน่วยงาน (Zuständigkeit der Behörden) โดยพิจารณาจากหลักการในแง่ของเรื่องที่มีอำนาจ (sachliche Zuständigkeit) และสอดคล้องกับระบบกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสเกี่ยวกับการพิจารณาทางปกครองที่ให้เจ้าหน้าที่ผู้มี “อำนาจ” (competence) เท่านั้นที่จะกระทำการนิติกรรมทางปกครองได้ และหลักการของอังกฤษที่ได้มีการแบ่งแยกอำนาจของหน่วยงานตามภารกิจ (activities)

(3) ปัญหาเกี่ยวกับกบฏการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานในการพิจารณาออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จากการศึกษากฎหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศแล้ว ผู้เขียนเห็นว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยให้เพิ่มบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งได้ชี้แจง โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนในชั้นการพิจารณาของกระทรวงการคลัง ด้วยการนำหลักการตามบทบัญญัติมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาบัญญัติไว้ในข้อ 17 แห่งระเบียบ ดังนี้

“กระทรวงการคลังต้องให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม”

ทั้งนี้การเพิ่มเติมบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเป็นการประกันความเป็นธรรมให้กับเจ้าหน้าที่ก่อนออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากข้อ 18 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ได้กำหนดให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลังพิจารณา ดังนั้น ในการพิจารณาในชั้นของกระทรวงการคลังจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการรับฟังเจ้าหน้าที่ และให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน เพราะการพิจารณาของกระทรวงการคลังจะผูกพันให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการออกคำสั่งตามความเห็นที่กระทรวงการคลังพิจารณา อันเป็นการพิจารณาที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งเป็นอย่างมาก และนอกจากนี้ยังเป็นการสอดคล้องกับบทบัญญัติและหลักการทางกฎหมาย ตามมาตรา 28 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องทางปกครองแห่งสหพันธ์ ค.ศ. 1976 ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และหลักการเรื่อง สิทธิชี้แจงแสดงเหตุผล ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานหรือสิทธิได้รับการรับฟัง (Droit de présentation de la défense ou droit d'être entendu) ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส และหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ (Natural Justice) เรื่องหลักการรับฟัง (Hearing) หรือหลักต้องรับฟังคู่กรณีทั้งสองฝ่าย (Audi Alteram Partem) ของอังกฤษ